

## האקולוגיה של הפעולה הנפשית – סילבוס מפורט

ד"ר מיכל ברנע-אסטרוג

נושא 1 – הקדמה למערכת המושגים הבודהיסטית: הכרה, תפיסה, תחושה ותגובה; התהוות מותנית, אנטה וקאמה.

אנא הביאו לשיעור הראשון את הטקסטים:

קטעים מתוך "הדרשה המורחבת לסצ'קה" (MN 36)

"שרשרת ההתהוות המותנית"

נושא 2 – הקדמה למערכת המושגים הפסיכואנליטית: השלכה, הזדהות השלכתית, מכל-מוכל, העברה והעברה נגדית.

קריאה לקראת השיעור, לפי סדר קריאה מומלץ (במיוחד לאלה שאין להם רקע היכרות קודמת עם המושגים):

רות, פריסילה. "העמדה הפרנואידית-סכיזואידית". בתוך: *התאוריה הקליינאנית: נקודת מבט בת זמננו*. עורכת קטלינה ברונסטיין. ישראל: תולעת ספרים, 2008, 80-63. [מתוכו: עמ' 63-74].

בוט – ספיליוס, אליזבט. "התנסויות קליניות בהזדהות השלכתית". בתוך: *מאמרים קליניים על קליין וביון*. עורך רובין אנדרסון. תל אביב: מודן, 2001, 120-101. [מתוכו: עמ' 101-108].

ריזנברג-מלקולם, רות. "תיאוריית ההכלה של ביון". בתוך: *התאוריה הקליינאנית: נקודת מבט בת זמננו*. עורכת קטלינה ברונסטיין. ישראל: תולעת ספרים, 2008, 238-220. [מתוכו: עמ' 223-228. החל מהכותרת "הכלה"].

קריאה נוספת למעוניינים:

דורבן, יהושע. "על אהבה, שנאה וחרדה – מבוא לחשיבה הקליינאנית". בתוך: קליין, מלאני. *כתבים נבחרים*. תל אביב: תולעת ספרים, 2003, עמ' 7-35.

דורבן, יהושע ורוט, מירב. "מבוא". בתוך: קליין, מלאני. *כתבים נבחרים ב'*. תל אביב: תולעת ספרים, 2013, עמ' 11-40.

נושא 3 – תפיסת המציאות דרך חוויית האני: הכפיפות לעקרון העונג ומודל השלכתי של תהליך התפיסה.

קריאה:

הדרשה על הסילופים (AN 4.49)

לילה נפלא אחד (MN 131)

גוש קצף (SN 22.95)

פריד, זיגמונד. "על שני העקרונות של ההתרחשות הנפשית" (1911), מטעם: כתב-עת לספרות ולמחשבה רדיקלית 13 (2008): 119-124.

נושא 4 – גבולות בין-נפשיים, חוק הקאמה והשפעתה הממשית של פעולה נפשית פנטסטית.

קריאה:

מתוך הדרשה לפרוש העירום קאספה (SN 12.17)

נושא 5 – נפש מכוונת את רעותה: הזדהות השלכתית והעברה-העברה נגדית כמדגימות התהוות מותנית בין-נפשית.

קריאה:

אימא, אבא, אח, אחות, בן, בת (SN 15.14-15.19)

אוגדן, תומס ה'. "הזדהות השלכתית והשלישי המשעבד", בתוך: על אי היכולת לחלוס. תל אביב: עם עובד, 2011, 94-101.

נושא 6 – המטען הקאמתי של ההשלכה: השלכה כפעילות מחוללת סבל.

קריאה:

מתוך פרק הצמידים, הדהאמפאדה (Dhp 1-2)

שורשים (Iti 50)

נושא 7 – העברה וסמסארה: על אופיו המשתחזר של הסבל, ועל השדה שבו הוא עשוי להיקטע

קריאה:

גיוזף, בטי. "העברה". בתוך: התיאוריה הקליינאנית: נקודת מבט בת זמננו. עורכת קטלינה ברונסטיין. ישראל: תולעת ספרים, 2008, 241-252.

על המשקעים הרדומים, מתוך "הדרשה המורחבת עם מאלונקיפוטה" (MN 64)

נושא 8 – האלטרנטיבה להשלכה: מודעות ואיזון, אי-תגובה, עיכול והכחדה

קריאה:

הדרשה על האנליזה של האקספוזיציה (MN 138)

הדרשה המורחבת לראהולה (MN 62)

מתוך הדרשה המורחבת על ביסוס המודעות: פרק המשנה על ההתבוננות בתחושות; פרק המשנה על המיצרפים; פרק המשנה על תחומי החושים.

פרויד, זיגמונד. "עצות לרופא על הטיפול הפסיכואנליטי" (1912). בתוך: *הטיפול הפסיכואנליטי*. תל אביב: עם עובד, 2013, 92-98.

**נושא 9 - הייתכן קיום אנושי חופשי מהשלכות:**

קריאה:

Bion, Wilfred R. "Notes on memory and desire". In: *Melanie Klein Today (Vol. 2): Mainly Practice*. Elizabeth B. Spillius (Ed.). London: Routledge, 1988, 15-18.

כמה מילים על זיכרון, תשוקה וידיעה (מתוך "אנשים עדינים", עמ' 113-116).

**נושא 10 – האקולוגיה של הפעולה הנפשית: כמה מחשבות לסיום**

התהוות מותנית: יחסי אני-סביבה (על הפלסטיות של הזיכרון, מתוך "אנשים עדינים", עמ' 146-151).

חשיבה אינסטרומנטלית וחשיבה לא אינסטרומנטלית (מתוך "אנשים עדינים", עמ' 174-197).

מתוך הפרק על האלפים, הדהאמפאדה (Dhp 110-115)

## **רשימת מקורות**

### **בודהיזם**

ראהולה, ואלפולה. *מה שלימד הבודהה*. ישראל: כתר, 2004, פרקים 6-1.

AN 4.49.

Dhp 1-2

Dhp 110-115.

DN 22.

Iti 50.

MN 36.

MN 62.

MN 138.

MN 131.

SN 15.3.

SN 12.17

SN 15.4.

SN 15.14-15.19

### **קריאה נוספת:**

הארט, ויליאם. ויפאסנה – האמנות לחיות: מדיטציית ויפאסנה כפי שמלמד ס. נ. גואנקה. תל אביב: כנרת זמורה ביתן, 2016.

עם גירימאנאנדה (AN 10.60)

אנליזה חודרת (AN 6.63)

הדרשה על המאפיין 'לא-אני' (SN 22.59).

דמעות (SN 15.3)

חלב אם (SN 15.4)

הפרק על ארבע האמיתות הנאצלות מתוך "הדרשה המורחבת על ביסוס המודעות" (DN 22).

Payutto, Prayudh A. *Dependent Origination: The Buddhist Law of Conditionality*. Translated by Bruce Evans. Thailand: Buddhadhamma Foundation, 1995.

### **פסיכואנליזה**

אוגדן, תומס ה'. "הזדהות השלכתית והשלישי המשעבד", בתוך: על אי היכולת לחלום. תל אביב: עם עובד, 2011, 94-101.

בוט – ספיליוס, אליזבט. "התנסויות קליניות בהזדהות השלכתית". בתוך: מאמרים קליניים על קליין וביון. עורך רובין אנדרסון. תל אביב: מודן, 2001, 101-120.

גיוזף, בטי. "העברה". בתוך: התיאוריה הקלייניאנית: נקודת מבט בת זמננו. עורכת קטלינה ברונסטין. ישראל: תולעת ספרים, 2008, 241-252.

- פרויד, זיגמונד. "על שני העקרונות של ההתרחשות הנפשית" (1911), מטעם: כתב-עת לספרות ולמחשבה רדיקלית 13 (2008): 119-124.
- פרויד, זיגמונד. "עצות לרופא על הטיפול הפסיכואנליטי" (1912). בתוך: הטיפול הפסיכואנליטי. תל אביב: עם עובד, 2013, 92-98.
- רות', פריסילה. "העמדה הפרנואידית-סכיזואידית". בתוך: התאוריה הקלייניאנית: נקודת מבט בת זמננו. עורכת קטלינה ברונסטיין. ישראל: תולעת ספרים, 2008, 63-80.
- ריזנברג-מלקולם, רות. "תיאוריית ההכלה של ביון". בתוך: התאוריה הקלייניאנית: נקודת מבט בת זמננו. עורכת קטלינה ברונסטיין. ישראל: תולעת ספרים, 2008, 220-238.
- Bion, Wilfred R. "Notes on memory and desire". In: *Melanie Klein Today (Vol. 2): Mainly Practice*. Elizabeth B. Spillius (Ed.). London: Routledge, 1988, 15-18.

#### **קריאה נוספת:**

- דורבן, יהושע. "על אהבה, שנאה וחרדה – מבוא לחשיבה הקלייניאנית". בתוך: קליין, מלאני. *כתבים נבחרים*. תל אביב: תולעת ספרים, 2003, עמ' 7-35.
- דורבן, יהושע ורוט, מירב. "מבוא". בתוך: קליין, מלאני. *כתבים נבחרים ב'*. תל אביב: תולעת ספרים, 2013, עמ' 11-40.
- קליין, מלאני. "הערות לכמה מנגנונים סכיזואידיים". בתוך: *כתבים נבחרים*. תל אביב: תולעת ספרים, 2002 [1946], 177-203.
- ראקר, היינריך. *העברה והעברה נגדית*. תל אביב: תולעת ספרים, 2010.

#### **פסיכואנליזה ובוד היזם:**

- ברנע-אסטרוב, מיכל. *התבהרות: ויפאסנה, פסיכואנליזה והתודעה החוקרת את עצמה*. תל אביב: רסלינג, 2017.

#### **קריאה נוספת:**

- ברנע-אסטרוב, מיכל. *אנשים עדינים: התבוננות בודהיסטית ופסיכואנליטית בעדינות*. תל אביב: רסלינג, 2018.